

Nederland is een raar land. De helft van Nederland is lager dan de zee. Bij vloed kan het water dus naar binnen. Toch gebeurt dit niet. Hoe komt dat? De zee wordt op een natuurlijke wijze tegengehouden. Door bergen zand.

Zo'n berg zand aan de kust noemen we een duin. Hoe ontstaat nu zo'n duin? Die ontstaat door de wind. Bijvoorbeeld, op het strand is er een stuk hout aangespoeld.

De wind blaast het zand tegen het hout. Zo

krijg je een heel klein duintje. Dit duintje kan zo weer wegwaaien. Er zou een plantje op moeten groeien. Dat plantje kan het zand vasthouden. Dat doet het plantje met zijn wortels.

Een plant die in de duinen leeft, heeft het moeilijk. Overdag kan het heel warm zijn. 's Nachts is het er soms heel koud. Je hebt ook nog last van het zoute zeewater. De meeste planten kunnen daar niet tegen. Ze gaan dan dood. Helm is een bijzondere plant. Die kan wel goed in de duinen groeien. Soms stuift de wind de plant helemaal onder het zand. Maar de plant gaat dan niet dood. Helm groeit gewoon weer boven het zand uit. Helm zorgt ervoor dat de duinen blijven bestaan.

In de duinen mag je alleen op de paden lopen. Dat is niet voor niets. De planten gaan dood als je erover loopt. Je krijgt dan kale plekken. Daar ligt los zand. De wind waait het losse zand weg. Dat kan erg gevaarlijk zijn. Als er een stuk duin wegwaait, kan de zee zo binnenstromen.

Waar geen duinen zijn, hebben mensen dijken gebouwd. Die houden de zee ook tegen. Een dijk wordt gemaakt van zand.

Daarna wordt hij bedekt met stenen. Het is dus eigenlijk een namaakrots.

Langs de kust kom je verschillende dieren tegen. Er zijn speciale netjes om in de zee te vissen. Die woelen bij het vissen het zand om. De dieren die in het zand zitten, schrikken. Ze zwemmen in het net. In het zand kom je garnalen en kleine platvisjes tegen.

Neem nu opdrachtkaart 2 onder de loep

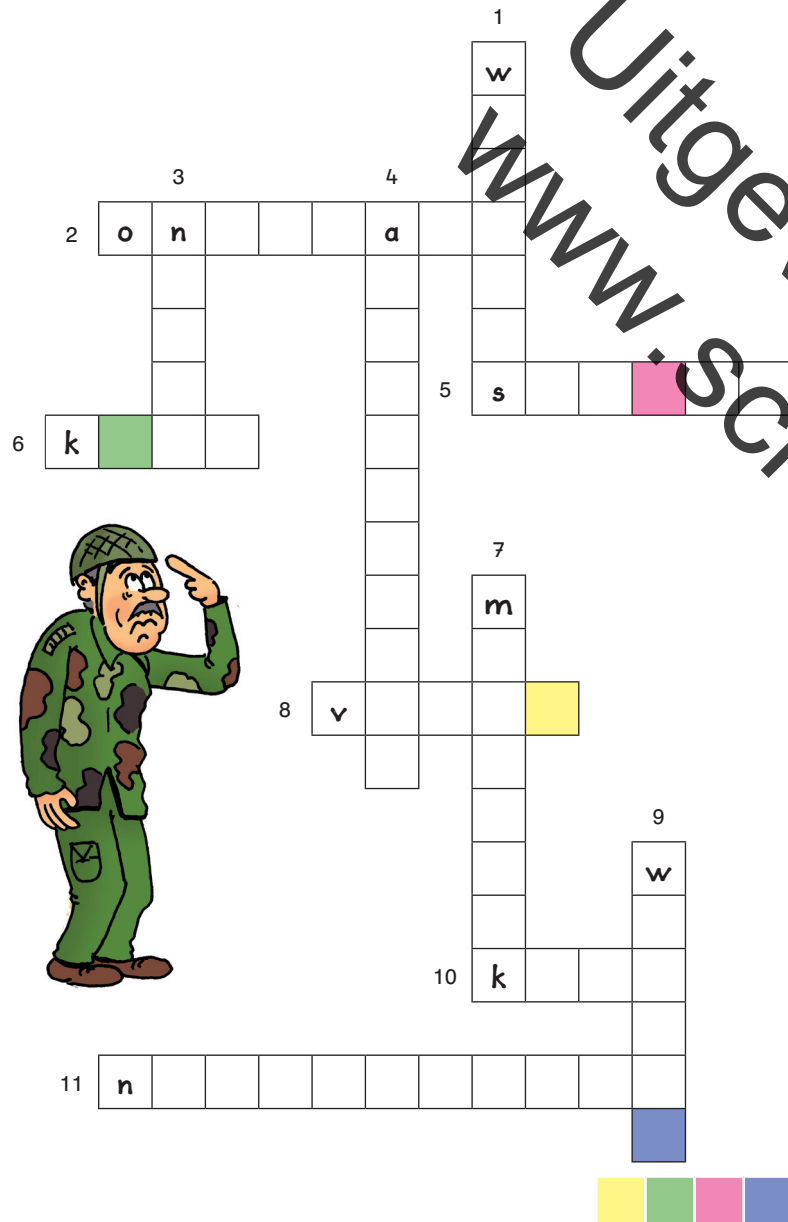

HELM DRAGEN
HAD U TOCH GEZEGD,
KORPORAAL?

Kruiswoordraadsel

Horizontaal

- 2 *Hoe ... nu zo'n duin?*
Hoe is zo'n duin er gekomen?
alinea 2
- 5 *Soms ... de wind de plant helemaal onder het zand.*
Het zand waait mee met de wind.
alinea 3
- 6 *Zo'n berg zand aan de ... noemen we een duin.*
Het land aan de rand van de zee.
alinea 2
- 8 *Bij ... kan het water dus naar binnen.*
Hog water.
alinea 1
- 10 *Je krijgt dan ... plekken.*
Er groeit niets.
alinea 4
- 11 *De zee wordt op een ... wijze tegengehouden.*
Niet door mensen.
alinea 1

Verticaal

- 1 *Dat doet het plantje met zijn ...*
De stengels van een plant die onder de grond zitten.
alinea 2
- 3 *Dat is niet voor ...*
Daar is een goede reden voor.
alinea 4
- 4 *Op het strand is er een stuk hout ...*
Drijvend aan land komen.
alinea 2
- 7 *Een plant die in de duinen leeft, heeft het ...*
Het is zwaar om te overleven.
alinea 3
- 9 *Die ... bij het vissen het zand om.* Omkeren.
alinea 6

A Maak de zinnen af.

zand binnen Noordzee gebouwd duinen

- 1 Nederland ligt aan de _____.
- 2 Maar het water stroomt ons land niet _____.
- 3 Het water wordt tegengehouden door bergen _____.
- 4 Dat zijn de _____.
- 5 Mensen hebben ook dijken _____.

B Wie of wat wordt er bedoeld?

1 Die (r. 9)	6 dan (r. 22)
2 Dat (r. 15)	7 Daar (r. 28)
3 er (r. 18)	8 Die (r. 33)
4 daar (r. 20)	9 Het (r. 35)
5 Die (r. 21)	10 Die (r. 39)

C Zet de zinnen in de goede volgorde.

- a De wind blaast er zand tegenaan.
- b Er groeit een plantje op.
- c **Er ligt een stuk hout op het strand.**
- d Er ontstaat een klein duintje.
- e De wortels van dat plantje houden het zand vast.

D Kies het beste antwoord.

1 *Nederland is een raar land. (r. 1) Waarom is dat?*

- a Omdat het water er naar binnen stroomt.
- b Omdat de natuur de zee tegenhoudt.
- c Omdat de helft van ons land lager dan de zee is.
- d Omdat wij duinen hebben.

2 *In de duinen mag je alleen op de paden lopen. (r. 26) Waarom is dat?*

- a Omdat er los zand ligt.
- b Omdat je anders kale plekken krijgt.
- c Omdat je anders gevaarlijk bent.
- d Omdat de zee anders binnenstroomt.

E Beantwoord de vragen.

- 1 Lees alinea 1. Op welke natuurlijke wijze wordt de zee tegengehouden?
- 2 Lees alinea 2. Op de duinen groeien planten. Hoe zorgen die ervoor dat het zand niet wegwaait?
- 3 *Zo krijg je een heel klein duintje. (r. 12, 13) Hoe is dat kleine duintje er gekomen?*
- 4 *Een plant die in de duinen leeft, heeft het moeilijk. (r. 17) Van welke drie dingen heeft die plant last?*
- 5 Lees alinea 4. Wat gebeurt er als een stuk duin wegwaait?
- 6 Lees alinea 5. Mensen hebben dijken gebouwd. Waar hebben ze dat gedaan?
- 7 Lees alinea 3. Helm is een bijzondere plant. Waarom is dat?
- 8 Lees alinea 6. Er zijn speciale netjes om in de zee te vissen. Wat is er speciaal aan die netjes?